

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a șaptea)

21 decembrie 2023*

„Trimitere preliminară – Cooperare polițienească și judiciară în materie penală – Decizia-cadru 2002/584/JAI – Mandat european de arestare – Articolul 4a alineatul (1) – Procedură de predare între statele membre – Condiții de executare – Motive de neexecutare facultativă – Excepții – Executare obligatorie – Pedepsă pronunțată în lipsă – Noțiunea de «proces în urma căruia a fost pronunțată decizia» – Persoană interesată care nu a fost prezentă în persoană nici în primă instanță, nici în apel – Reglementare națională care prevede o interdicție absolută de predare a persoanei interesate în cazul unei decizii pronunțate în lipsă – Obligația de interpretare conformă”

În cauza C-398/22,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Kammergericht Berlin (Tribunalul Regional Superior din Berlin, Germania), prin decizia din 14 iunie 2022, primită de Curte la 15 iunie 2022, în procedura referitoare la executarea unui mandat european de arestare emis împotriva

RQ

cu participarea:

Generalstaatsanwaltschaft Berlin,

CURTEA (Camera a șaptea),

compusă din domnul F. Biltgen (raportor), președinte de cameră, domnul N. Wahl și doamna M. L. Arastey Sahún, judecători,

avocat general: domnul P. Pikamäe,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru guvernul german, de J. Möller, P. Busche, M. Hellmann și R. Kanitz, în calitate de agenți;
- pentru guvernul polonez, de B. Majczyna, în calitate de agent;

* Limba de procedură: germana.

– pentru Comisia Europeană, de S. Grünheid și H. Leupold, în calitate de agenți,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 4a alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584/JAI a Consiliului din 13 iunie 2002 privind mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre (JO 2002, L 190, p. 1, Ediție specială, 19/vol. 6, p. 3), astfel cum a fost modificată prin Decizia-cadru 2009/299/JAI a Consiliului din 26 februarie 2009 (JO 2009, L 81, p. 24) (denumită în continuare „Decizia-cadru 2002/584”).
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul procedurii referitoare la executarea, în Germania, a mandatului european de arestare emis împotriva unui resortisant ceh în vederea executării, în Republica Cehă, a unei pedepse privative de libertate.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

- 3 Articolul 1 din Decizia-cadru 2002/584, intitulat „Definiția mandatului european de arestare și obligația de executare a acestuia”, prevede:

„(1) Mandatul european de arestare este o decizie judiciară emisă de un stat membru în vederea arestării și a predării de către un alt stat membru a unei persoane căutate, pentru efectuarea urmăririi penale sau în scopul executării unei pedepse sau a unei măsuri de siguranță privative de libertate.

(2) Statele membre execută orice mandat european de arestare, pe baza principiului recunoașterii reciproce și în conformitate cu dispozițiile prezentei decizii-cadru.

(3) Prezenta decizie-cadru nu poate avea ca efect modificarea obligației de respectare a drepturilor fundamentale și a principiilor juridice fundamentale, astfel cum sunt acestea consacrate de articolul 6 [UE].”

- 4 Articolul 4a alineatul (1) din această decizie-cadru, intitulat „Decizii pronunțate în urma unui proces la care persoana nu a fost prezentă în persoană”, are următorul cuprins:

„Autoritatea judiciară de executare poate refuza, de asemenea, executarea mandatului european de arestare emis în scopul executării unei pedepse sau a unei măsuri privative de libertate, în cazul în care persoana nu a fost prezentă în persoană la procesul în urma căruia a fost pronunțată decizia, cu excepția cazului în care mandatul european de arestare precizează că persoana, în conformitate cu alte cerințe procedurale definite în legislația națională a statului membru emitent:

(a) în timp util,

(i) fie a fost citată personal și, prin urmare, informată cu privire la data și locul stabilite pentru procesul în urma căruia a fost pronunțată decizia, fie a primit efectiv, prin alte mijloace, o informare oficială cu privire la data și locul stabilite pentru respectivul proces, în așa fel încât s-a stabilit fără echivoc faptul că persoana în cauză a avut cunoștință de procesul stabilit;

și

(ii) a fost informată că poate fi pronunțată o decizie în cazul în care nu se prezintă la proces;

[...]”

Dreptul german

5 Articolul 83 alineatul (1) punctul 3 din Gesetz über die internationale Rechtshilfe in Strafsachen (Legea privind asistența judiciară internațională în materie penală) din 23 decembrie 1982 (BGBl. 1982 I, p. 2071), în versiunea publicată la 27 iunie 1994 (BGBl. 1994 I, p. 1537) (denumită în continuare „IRG”), prevede:

„Extrădarea este exclusă atunci când:

[...]

3. în cazul unei cereri în scopul executării unei pedepse, persoana condamnată nu a fost prezentă în persoană în ședința la procesul în urma căruia a fost pronunțată condamnarea [...].”

Dreptul ceh

6 Articolul 64 din zákon č. 141/1961 Sb. o trestním řízení soudním (trestní řád) [Legea nr. 141/1961 privind procedura penală (Codul de procedură penală)] din 29 noiembrie 1961 prevede în esență că, după o primă tentativă de comunicare, persoana căreia trebuie să îi fie comunicat un act trebuie să fie informată cu privire la locul în care poate obține acest act. În cazul în care actul menționat nu este recuperat în termen de 10 de zile, același act poate fi depus în cutia poștală utilizată de respectiva persoană, ceea ce constituie comunicarea acestuia.

Litigiul principal și întrebările preliminare

7 Kammergericht Berlin (Tribunalul Regional Superior din Berlin, Germania), care este instanța de trimitere, a fost sesizat de autoritățile cehe cu o cerere având ca obiect executarea unui mandat european de arestare emis la 15 iunie 2021 împotriva unui resortisant ceh de Okresní soud v Ostravě (Tribunalul Districtual din Ostrava, Republica Cehă). Acest mandat european de arestare vizează arestarea și predarea persoanei în cauză acestor autorități în vederea executării unei pedepse privative de libertate de 15 luni, pronunțată printr-o hotărâre din 19 iunie 2020, astfel cum a fost reformată în apel printr-o hotărâre a Krajský soud v Ostravě (Curtea Regională din Ostrava, Republica Cehă) din 25 august 2020 (denumită în continuare „hotărârea pronunțată în apel”).

8 Hotărârea pronunțată în apel a condus la o reducere a pedepsei pronunțate în primă instanță.

- 9 Este cert că persoana în cauză a fost prezentă în persoană la judecata în primă instanță. În schimb, ea nu a participat la procedura de apel și nici nu a fost reprezentată de un avocat.
- 10 Citația în vederea înfățișării în apel, care a fost trimisă la adresa indicată de persoana în cauză autorităților cehe competente ca fiind cea a reședinței sale permanente, la care aceasta primise personal citația în vederea înfățișării în primă instanță, a fost depusă în cutia poștală a persoanei în cauză la 17 august 2020, întrucât aceasta din urmă nu s-a dus să o recupereze personal, astfel cum fusese invitată să procedeze la 3 august 2020. Deși nu există nicio dovadă că persoana în cauză a primit efectiv această citație în vederea înfățișării în apel și ea a declarat că s-a mutat în Germania în luna august 2020 fără să fi informat autoritățile cehe competente în această privință, respectiva citație în vederea înfățișării în apel se consideră, în temeiul articolului 64 din Codul de procedură penală, ca fiind comunicată persoanei interesate în a zecea zi de la invitația de a o recupera.
- 11 La 10 octombrie 2021, persoana în cauză a fost arestată la Berlin (Germania) în temeiul mandatului european de arestare în discuție în litigiul principal și a fost plasată în detenție preventivă. Ea a declarat atunci că nu este de acord să facă obiectul unei proceduri simplificate de predare către autoritățile cehe.
- 12 La 14 octombrie 2021, instanța de trimitere a dispus plasarea în detenție a persoanei în cauză în vederea predării sale către autoritățile cehe.
- 13 După ce a obținut de la autoritatea judiciară emitentă în cauză precizări cu privire la împrejurările exacte în care persoana interesată a fost convocată, Generalstaatsanwaltschaft (Parchetul General din Berlin, Germania) a eliberat persoana interesată și a solicitat instanței de trimitere să anuleze mandatul de arestare emis în vederea extrădării și să declare nelegală predarea persoanei interesate pentru motivul că articolul 83 alineatul (1) punctul 3 din IRG, care transpune în dreptul german articolul 4a din Decizia-cadru 2002/584, s-ar opune unei astfel de predări.
- 14 Prin ordonanța din 4 noiembrie 2021, instanța de trimitere a revocat mandatul de arestare emis în vederea extrădării persoanei interesate. Deși a apreciat că în speță era îndeplinită condiția dublei incriminări a faptei, căreia îi este supusă o asemenea predare și care constă în a verifica dacă faptele imputate constituie o infracțiune în cele două state membre chemate să coopereze, ea a hotărât să suspende judecarea cererii având ca obiect declararea ca nelegală a predării persoanei interesate.
- 15 În primul rând, instanța de trimitere ridică problema dacă articolul 4a alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584 trebuie interpretat în sensul că noțiunea de „proces în urma căruia a fost pronunțată decizia”, care figurează la această dispoziție, vizează procesul care a precedat decizia în primă instanță dacă această decizie a fost reformată în apel într-un sens favorabil persoanei în cauză.
- 16 Instanța de trimitere amintește jurisprudența Curții rezultată din Hotărârea din 10 august 2017, Tupikas (C-270/17 PPU, EU:C:2017:628), potrivit căreia, în cazul unei proceduri penale care cuprinde mai multe instanțe, această noțiune vizează procesul în cadrul căruia s-a statuat definitiv cu privire la vinovăția persoanei în cauză, precum și cu privire la condamnarea acesteia la o pedeapsă în urma unei noi examinări, atât în fapt, cât și în drept, a cauzei pe fond, cu alte cuvinte, ultima instanță pe fond.

- 17 Instanța de trimitere deduce de aici că, în speță, procedura în fața instanței care se pronunță în apel, la care persoana în cauză nu a participat, este determinantă în vederea aplicării articolului 4a alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584 și că, întrucât persoana în cauză nu a fost prezentă în persoană în cadrul acestei proceduri, predarea sa trebuie declarată nelegală, iar executarea mandatului european de arestare în discuție în litigiul principal trebuie să fie refuzată.
- 18 Cu toate acestea, instanța de trimitere exprimă îndoieli cu privire la aplicabilitatea jurisprudenței rezultate din această hotărâre într-o situație precum cea în discuție în litigiul principal, în care persoana în cauză a fost prezentă în persoană în primă instanță, dar ar fi împiedicat convocarea sa la ședință în cadrul procedurii de apel.
- 19 În această privință, instanța de trimitere arată, pe de o parte, că există divergențe în organizarea procedurii de apel în diferitele state membre, în special în ceea ce privește obligația instanței naționale de a efectua, în cazul lipsei persoanei interesate, o examinare pe fond a cauzei. Desigur, aceasta ar fi situația în dreptul ceh, iar această examinare ar putea, precum în speță, să conducă la o decizie de reformare a hotărârii pronunțate în primă instanță într-un sens favorabil persoanei în cauză. Cu toate acestea, în cazul în care, precum în dreptul german aplicabil, o atare obligație nu este prevăzută, hotărârea pronunțată nu ar intra în sfera noțiunii de „proces”, în sensul articolului 4a alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584.
- 20 Pe de altă parte, instanța de trimitere consideră că, dacă apelul este respins fără efectuarea unei examinări pe fond, hotărârea pronunțată în primă instanță dobândește autoritate de lucru judecat și este, așadar, executorie, ceea ce ar presupune că predarea persoanei în cauză este în realitate solicitată în scopul executării acestei hotărâri. Ea deduce de aici că articolul 4a alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584 trebuie interpretat în sensul că noțiunea de „proces”, în sensul acestei dispoziții, vizează decizia care trebuie executată. Instanța de trimitere consideră că această interpretare este valabilă și atunci când, precum în speță, hotărârea primei instanțe a fost reformată în apel într-un sens favorabil persoanei în cauză, chiar dacă respectiva decizie în primă instanță nu constituie în acest caz, spre deosebire de o hotărâre pronunțată în apel fără efectuarea unei examinări pe fond, prin ea însăși decizia care trebuie executată, ci trebuie coroborată cu hotărârea pronunțată în apel care a reformat-o.
- 21 În al doilea rând, instanța de trimitere ridică problema dacă principiul supremației dreptului Uniunii se opune unei reglementări naționale precum articolul 83 alineatul (1) punctul 3 din IRG, care transformă condamnarea în lipsă într-un „impediment absolut” în calea predării unei persoane care face obiectul unui mandat european de arestare, în condițiile în care articolul 4a alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584, pe care această reglementare națională îl transpune în dreptul german, nu prevede în această privință decât un motiv facultativ de refuz.
- 22 Potrivit instanței de trimitere, această din urmă dispoziție nu a fost pe deplin transpusă în dreptul german, din moment ce articolul 83 alineatul (1) punctul 3 din IRG nu prevede posibilitatea ca o autoritate judiciară de executare să exercite o putere de apreciere în cazul unei condamnări în lipsă.
- 23 Instanța de trimitere arată că, în Hotărârea din 24 iunie 2019, Popławski (C-573/17, EU:C:2019:530, punctele 69, 72, 73 și 76), Curtea a statuat că, deși aplicarea directă a Deciziei-cadru 2002/584 este exclusă, aceasta din urmă fiind lipsită de efect direct, nu este mai puțin adevărat că o autoritate judiciară de executare este obligată să interpreteze dreptul național în conformitate cu decizia-cadru menționată pentru a atinge rezultatul urmărit de aceasta, o interpretare *contra legem* a acestui drept fiind totuși exclusă.

- 24 Instanța de trimitere consideră că nu este în măsură să interpreteze articolul 83 alineatul (1) punctul 3 din IRG în sensul că i-ar conferi, în cadrul examinării impedimentului în calea predării persoanei interesate, o marjă de apreciere care i-ar permite să declare legală această predare în pofida excepțiilor prevăzute la alineatele (2)-(4) ale respectivului articol. Ea apreciază că, în temeiul articolului 4a alineatul (1) literele (a)-(d) din Decizia-cadru 2002/584 și al marjei de apreciere de care se presupune că dispune în această privință, ar trebui să poată considera că, având în vedere împrejurările speței, dreptul de a fi ascultat al persoanei în cauză a fost respectat în mod corespunzător chiar dacă ea nu a fost prezentă în persoană în cadrul procedurii de apel și că, în consecință, predarea sa este legală. Astfel, persoana interesată ar fi împiedicat ea însăși participarea sa la procedura de apel, întrucât, după ce a declarat apel, nu a putut fi contactată și nu a retras citația în vederea înfățișării în apel care îi fusese trimisă la adresa pe care o indicase autorităților cehe competente, în pofida faptului că avea cunoștință de depunerea acesteia.
- 25 În aceste condiții, Kammergericht Berlin (Tribunalul Regional Superior din Berlin) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:
- „1) În cadrul procedurii de apel desfășurate, noțiunea de «proces» prevăzută la articolul 4a alineatul (1) din [Decizia-cadru 2002/584] trebuie interpretată în sensul că se referă la procesul în care s-a pronunțat decizia în primă instanță, în cazul în care numai persoana urmărită a formulat apel, iar apelul fie a fost respins, fie hotărârea pronunțată în primă instanță a fost reformată în favoarea sa?
- 2) Este compatibil cu supremația dreptului Uniunii faptul că legiuitorul german a stabilit, la articolul 83 alineatul (1) punctul 3 din [IRG], că o condamnare pronunțată în lipsă constituie un impediment absolut în calea predării, deși articolul 4a alineatul (1) din [Decizia-cadru 2002/584] o prevede doar ca pe un motiv facultativ de refuz în această privință?”

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la prima întrebare

- 26 Prin intermediul primei întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 4a alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584 trebuie interpretat în sensul că noțiunea de „proces în urma căruia a fost pronunțată decizia”, care figurează la această dispoziție, vizează procesul în care a fost pronunțată decizia în primă instanță atunci când această decizie a fost reformată în apel într-un sens favorabil persoanei în cauză.
- 27 Cu alte cuvinte, instanța de trimitere solicită să se stabilească dacă, atunci când, precum în speță, persoana în cauză nu a fost prezentă în cadrul procedurii de apel care a condus la o hotărâre de reformare a deciziei pronunțate în primă instanță, această procedură intră sub incidența noțiunii de „proces în urma căruia a fost pronunțată decizia”, în sensul articolului 4a alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584.
- 28 Trebuie amintit în această privință că, potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, noțiunea de „proces în urma căruia a fost pronunțată decizia”, în sensul articolului 4a alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584, trebuie înțeleasă ca o noțiune autonomă a dreptului Uniunii și trebuie interpretată în mod uniform pe teritoriul acesteia din urmă, independent de calificările care i se

dau în statele membre (a se vedea în acest sens Hotărârea din 10 august 2017, *Tupikas*, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, punctul 67, și Hotărârea din 22 decembrie 2017, *Ardic*, C-571/17 PPU, EU:C:2017:1026, punctul 63).

- 29 Această noțiune trebuie înțeleasă ca desemnând procedura care a condus la hotărârea judecătorească prin care persoana a cărei predare este solicitată în cadrul executării unui mandat european de arestare a fost condamnată definitiv [Hotărârea din 10 august 2017, *Tupikas*, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, punctul 74, precum și Hotărârea din 23 martie 2023, *Minister for Justice and Equality (Revocarea suspendării)*, C-514/21 și C-515/21, EU:C:2023:235, punctul 52].
- 30 Hotărârea judecătorească prin care se statuează definitiv pe fondul cauzei, în sensul că aceasta nu mai este supusă niciunei căi de atac ordinare, este cea determinantă pentru persoana în cauză, întrucât ea afectează în mod direct situația sa personală în ceea ce privește declararea vinovăției sale, precum și, dacă este cazul, în ceea ce privește stabilirea pedepsei privative de libertate pe care o va avea de ispășit (Hotărârea din 10 august 2017, *Tupikas*, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, punctul 83).
- 31 Prin urmare, acesta este stadiul procedural în care persoana în cauză trebuie să își poată exercita pe deplin dreptul la apărare pentru a-și valorifica în mod efectiv punctul de vedere și pentru a exercita astfel o influență asupra deciziei finale care poate conduce la privarea sa de libertatea individuală. Rezultatul acestei proceduri este lipsit de relevanță în acest context (Hotărârea din 10 august 2017, *Tupikas*, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, punctul 84).
- 32 În ceea ce privește, mai specific, o ipoteză precum cea în discuție în litigiul principal, în care procesul a presupus două judecăți succesive, și anume o judecată în prima instanță urmată de o procedură de apel, Curtea a statuat că judecata care a condus la decizia pronunțată în apel este singura relevantă în vederea aplicării articolului 4a alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584, în măsura în care această judecată a condus la decizia care nu mai poate face obiectul unei căi de atac ordinare și care, astfel, tranșează definitiv cauza pe fond (Hotărârea din 10 august 2017, *Tupikas*, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, punctul 90).
- 33 Rezultă că elementul determinant pentru calificarea unei proceduri ca intrând sub incidența noțiunii de „proces în urma căruia a fost pronunțată decizia”, în sensul articolului 4a alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584, este faptul că această procedură a condus la o hotărâre care constituie o condamnare definitivă și care, pe cale de consecință, soluționează cauza în mod definitiv pe fond.
- 34 Prin urmare, o procedură de apel precum cea în discuție în litigiul principal, care a condus la o hotărâre de reformare a deciziei pronunțate în primă instanță și a soluționat astfel în mod definitiv cauza respectivă, aspect a cărui verificare va reveni însă în sarcina instanței de trimitere, intră sub incidența acestei noțiuni.
- 35 În consecință, trebuie să se răspundă la prima întrebare că articolul 4a alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584 trebuie interpretat în sensul că o procedură de apel care a condus la o hotărâre de reformare a deciziei pronunțate în primă instanță și prin care se soluționează astfel cauza în mod definitiv intră sub incidența noțiunii de „proces în urma căruia a fost pronunțată decizia”, în sensul acestei dispoziții.

Cu privire la a doua întrebare

- 36 Prin intermediul celei de a doua întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă principiul supremației dreptului Uniunii se opune unei reglementări naționale precum cea în discuție în litigiul principal, ce transpune articolul 4a alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584, care exclude, în mod general, posibilitatea unei autorități judiciare de executare de a executa un mandat european de arestare emis în scopul executării unei pedepse atunci când persoana interesată nu a fost prezentă în persoană în cadrul procesului în urma căruia a fost pronunțată decizia în cauză.
- 37 Trebuie amintit în această privință că Decizia-cadru 2002/584 consacră, la articolul 1 alineatul (2), regula potrivit căreia statele membre sunt obligate să execute orice mandat european de arestare pe baza principiului recunoașterii reciproce și în conformitate cu dispozițiile acestei decizii-cadru. În afara unor împrejurări excepționale, autoritățile judiciare de executare nu pot refuza, așadar, să execute un asemenea mandat decât în cazurile, enumerate în mod exhaustiv, prevăzute de decizia-cadru menționată. Executarea unui mandat european de arestare nu poate fi supusă decât uneia dintre condițiile limitativ enumerate în aceasta. În consecință, în timp ce executarea unui mandat european de arestare constituie principiul, refuzul executării acestuia este conceput ca o excepție, care trebuie să facă obiectul unei interpretări stricte (Hotărârea din 10 august 2017, Tupikas, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, punctul 50).
- 38 Astfel, Decizia-cadru 2002/584 prevede în mod explicit, pe de o parte, motivele obligatorii (articolul 3 din această decizie-cadru) și, pe de altă parte, motivele facultative (articolele 4 și 4a din decizia-cadru menționată) de neexecutare a unui mandat european de arestare. În special, articolul 4a din aceeași decizie-cadru limitează posibilitatea de a se refuza executarea unui mandat european de arestare, prevăzând, în mod precis și uniform, condițiile în care nu pot fi refuzate recunoașterea și executarea unei decizii pronunțate în urma unui proces la care persoana în cauză nu a fost prezentă în persoană (Hotărârea din 10 august 2017, Tupikas, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, punctul 53).
- 39 Reiese din modul de redactare a articolului 4a alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584 că această dispoziție prevede un motiv facultativ de neexecutare a unui mandat european de arestare emis în scopul executării unei pedepse sau a unei măsuri privative de libertate în cazul în care persoana interesată nu a fost prezentă în persoană la procesul în urma căruia a fost pronunțată condamnarea sa. Această posibilitate este însoțită totuși de patru excepții, prevăzute la literele (a)-(d) ale acestei dispoziții, care privesc autoritatea judiciară de executare în cauză de posibilitatea de a refuza executarea mandatului european de arestare care i-a fost adresat (a se vedea în acest sens Hotărârea din 26 februarie 2013, Melloni, C-399/11, EU:C:2013:107, punctul 40).
- 40 Prin urmare, o autoritate judiciară de executare poate refuza executarea unui mandat european de arestare emis în scopul executării unei pedepse sau a unei măsuri de siguranță privative de libertate în cazul în care persoana interesată nu a fost prezentă în persoană la procesul în urma căruia a fost pronunțată decizia în cauză, cu excepția cazului în care respectivul mandat european de arestare menționează că sunt îndeplinite condițiile prevăzute la literele (a)-(d) ale articolului 4a alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584 (Hotărârea din 10 august 2017, Tupikas, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, punctul 54).

- 41 Rezultă că o autoritate judiciară de executare este obligată să procedeze la executarea unui mandat european de arestare în pofida absenței persoanei interesate de la procesul în urma căruia a fost pronunțată decizia în cauză atunci când este verificată existența uneia dintre împrejurările prevăzute la literele (a)-(d) ale articolului 4a alineatul (1) din această decizie-cadru (Hotărârea din 10 august 2017, *Tupikas*, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, punctul 55).
- 42 Curtea a avut ocazia de a preciza că, întrucât acest articol 4a prevede un caz de neexecutare facultativă a unui mandat european de arestare, o autoritate judiciară de executare poate, în orice caz, chiar după ce a constatat că împrejurările menționate la punctul anterior din prezenta hotărâre nu acoperă situația persoanei care face obiectul unui mandat european de arestare, să ia în considerare alte împrejurări care îi permit să se asigure că predarea persoanei în cauză nu implică o încălcare a dreptului la apărare al acesteia (a se vedea în acest sens Hotărârea din 10 august 2017, *Zdziaszek*, C-271/17 PPU, EU:C:2017:629, punctul 107, precum și Hotărârea din 17 decembrie 2020, *Generalstaatsanwaltschaft Hamburg*, C-416/20 PPU, EU:C:2020:1042, punctul 51 și jurisprudența citată).
- 43 În cadrul unei asemenea aprecieri, o autoritate judiciară de executare va putea, prin urmare, să țină seama de comportamentul persoanei în cauză. Astfel, în acest stadiu al procedurii de predare, o atenție particulară ar putea fi acordată în special faptului că persoana în cauză a încercat să se sustragă de la notificarea informațiilor care îi erau adresate (Hotărârea din 17 decembrie 2020, *Generalstaatsanwaltschaft Hamburg*, C-416/20 PPU, EU:C:2020:1042, punctul 52 și jurisprudența citată).
- 44 Rezultă că, atunci când verifică dacă una dintre condițiile prevăzute la articolul 4a alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584 este îndeplinită, o autoritate judiciară de executare nu poate fi împiedicată să se asigure de respectarea dreptului la apărare al persoanei interesate luând în considerare în această privință, în mod corespunzător, ansamblul împrejurărilor ce caracterizează cauza cu care este sesizată, inclusiv informațiile de care poate dispune ea însăși.
- 45 În speță, din informațiile furnizate de instanța de trimitere rezultă că reglementarea germană în discuție în litigiul principal obligă, în mod general, autoritatea judiciară de executare în cauză să refuze executarea unui mandat european de arestare în cazul unei condamnări în lipsă. Această reglementare nu lasă respectivei autorități judiciare de executare nicio marjă de apreciere în scopul verificării existenței uneia dintre situațiile prevăzute la literele (a)-(d) ale articolului 4a alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584, pe baza împrejurărilor speței, dacă se poate considera că dreptul la apărare al persoanei interesate a fost respectat și, prin urmare, pentru a decide executarea mandatului european de arestare în cauză.
- 46 În aceste condiții, trebuie să se constate că o astfel de reglementare națională este contrară articolului 4a alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584.
- 47 Trebuie amintit că Curtea a declarat că principiul supremației dreptului Uniunii trebuie interpretat în sensul că nu impune unei instanțe naționale să lase neaplicată o dispoziție a dreptului național incompatibilă cu dispoziții ale Deciziei-cadru 2002/584 întrucât aceasta este lipsită de efect direct. Cu toate acestea, autoritățile statelor membre, inclusiv instanțele judecătorești, sunt obligate să efectueze, în măsura posibilului, o interpretare conformă a dreptului lor național care să le permită să asigure un rezultat compatibil cu finalitatea urmărită de această decizie-cadru (Hotărârea din 24 iunie 2019, *Popławski*, C-573/17, EU:C:2019:530, punctul 109).

- 48 Astfel, deși deciziile-cadru nu pot avea efect direct, caracterul lor obligatoriu determină totuși în privința autorităților naționale o obligație de interpretare conformă a dreptului lor intern începând de la data expirării termenului de transpunere a acestor decizii-cadru. La aplicarea dreptului lor național, aceste autorități sunt obligate, așadar, în măsura posibilului, să interpreteze dispozițiile acestuia în lumina textului și a finalității deciziei-cadru în cauză pentru a atinge rezultatul urmărit de aceasta, o interpretare *contra legem* a dreptului național fiind însă exclusă. Prin urmare, principiul interpretării conforme impune luarea în considerare a ansamblului dreptului intern și aplicarea metodelor de interpretare recunoscute de acesta, pentru a garanta eficacitatea deplină a respectivei decizii-cadru și pentru a identifica o soluție conformă cu finalitatea urmărită de aceasta (Hotărârea din 24 iunie 2019, Popławski, C-573/17, EU:C:2019:530, punctele 72-77).
- 49 Rezultă că va reveni instanței de trimitere, luând în considerare ansamblul dreptului său intern și aplicând metodele de interpretare recunoscute de acesta, sarcina de a interpreta reglementarea națională în discuție în litigiul principal, în măsura posibilului, în lumina textului și a finalității Deciziei-cadru 2002/584.
- 50 În consecință, trebuie să se răspundă la a doua întrebare că articolul 4a alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584 trebuie interpretat în sensul că o reglementare națională care transpune această dispoziție și care exclude, în mod general, posibilitatea unei autorități judiciare de executare de a executa un mandat european de arestare emis în scopul executării unei pedepse atunci când persoana interesată nu a fost prezentă în persoană în cadrul procesului în urma căruia a fost pronunțată decizia în cauză este contrară dispoziției menționate. O instanță națională este obligată, luând în considerare ansamblul dreptului său intern și aplicând metodele de interpretare recunoscute de acesta, să interpreteze reglementarea națională respectivă, în măsura posibilului, în lumina textului și a finalității acestei decizii-cadru.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 51 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a șaptea) declară:

- 1) **Articolul 4a alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584/JAI a Consiliului din 13 iunie 2002 privind mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre, astfel cum a fost modificată prin Decizia-cadru 2009/299/JAI a Consiliului din 26 februarie 2009, trebuie interpretat în sensul că o procedură de apel care a condus la o hotărâre de reformare a deciziei pronunțate în primă instanță și prin care se soluționează astfel cauza în mod definitiv intră sub incidența noțiunii de „proces în urma căruia a fost pronunțată decizia”, în sensul acestei dispoziții.**
- 2) **Articolul 4a alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584, astfel cum a fost modificată prin Decizia-cadru 2009/299, trebuie interpretat în sensul că o reglementare națională care transpune această dispoziție și care exclude, în mod general, posibilitatea unei autorități judiciare de executare de a executa un mandat european de arestare emis în scopul executării unei pedepse atunci când persoana interesată nu a fost prezentă în persoană**

în cadrul procesului în urma căruia a fost pronunțată decizia în cauză este contrară dispoziției menționate. O instanță națională este obligată, luând în considerare ansamblul dreptului său intern și aplicând metodele de interpretare recunoscute de acesta, să interpreteze reglementarea națională respectivă, în măsura posibilului, în lumina textului și a finalității acestei decizii-cadru.

Semnături